

Beste lezer,

Voor u ligt de eerste nieuwsbrief van 2023, die ik graag begin met een korte terugblik. De eerste activiteit van dit jaar was de NINO-dag, die werd georganiseerd in Utrecht door Rolf Strootman en Ortal Paz-Saar, met als thema 'Othering & Identity'. Deze geslaagde dag werd afgesloten met de uitreiking van de NINO BA scriptieprijs. Dit jaar was de runner-up de scriptie *Determinatieven en classificatie in hiërogliefen en hiëratisch* van Kiki Freriks (Universiteit Leiden). De winnaar was Mark Eertink (Universiteit Leiden) met de scriptie *Pardon My Sumerian: A Typology of Insults and Offensive Language in the Old Babylonian Lexicon*. Aangezien er geen inzendingen waren voor de (Res)MA scriptieprijs is deze prijs dit jaar niet uitgereikt. Bij deze wil ik graag nogmaals Kiki en Mark van harte feliciteren en alle juryleden danken voor hun inzet en vakkundige beoordelingen. Dit jaar waren dit Canan Çakırlar, Georg Cyrus, Rob Demarée, Koen Donker van Heel, Lidewijde de Jong, Olaf Kaper, Daniel Soliman, Jonathan Stökl, Benjamin Suchard, Shiyanthi Thavapalan, Carina van den Hoven en Caroline Waerzeggers. En natuurlijk ook nog dank aan Rolf en Ortal-Paz voor hun gastvrijheid en uitstekende organisatie van de dag.

Van 23-25 maart vond het derde NINO postdoctoral symposium plaats, met als thema 'The Kingdom of Kizzuwatna'. Dit symposium

werd georganiseerd door Andrea Trameri, die van september 2021 tot augustus 2022 als postdoctoral fellow aan het NINO was verbonden, maar inmiddels werkzaam is als postdoc in Würzburg. Deze inspirerende bijeenkomst met een gevarieerd aanbod aan internationale sprekers mocht zowel online als live op veel belangstelling rekenen. We Andrea erg dankbaar dat hij bereid was dit congres vanuit Duitsland te organiseren. De *proceedings* zullen te zijner tijd worden gepubliceerd in de serie PIHANS.

Op donderdag 30 maart vond het minisymposium 'Palestinian History in Frame - Frank Scholten Photographs' plaats. Dit evenement, dat werd georganiseerd in samenwerking met de UBL, diende als kick-off meeting voor een aantal workshops om de online fotocollectie van Frank Scholten met metadata te verrijken (zie ook verderop in deze nieuwsbrief)

Tot slot kan ik u melden dat de zoektocht naar een postdoctoral fellow voor de periode 2023-2025 van start is gegaan; de sluitingsdatum van de vacature was afgelopen vrijdag. Dit jaar zijn we op zoek naar een junior onderzoeker op het gebied van Egyptologie, volgend jaar zal de *call* worden opgesteld voor Assyriologen. In de komende nieuwsbrief hopen we de nieuwe postdoc bekend te kunnen maken.

WW

NINO Annual Meeting 'Othering & Identity'
(26 januari 2023, Universiteit Utrecht).

NINO Postdoc Conference 'The kingdom of Kizzuwatna'
(24 maart 2023, Sterrewacht Leiden).

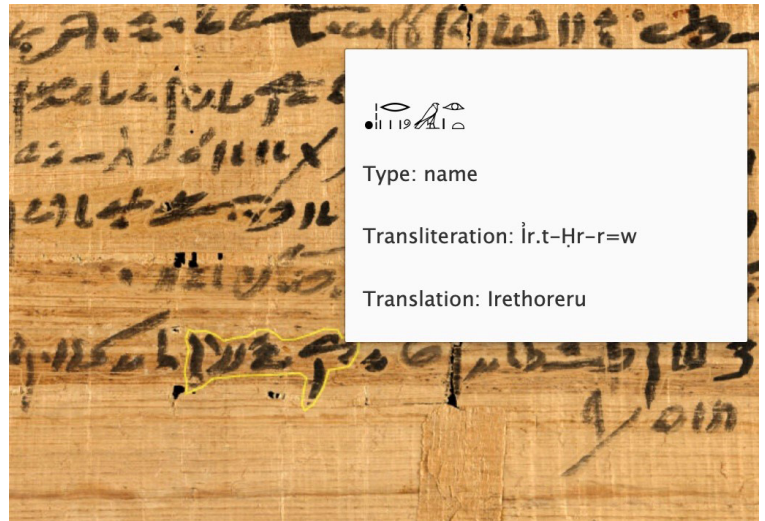

NINO Student Research Assistant report

Cheyenne Cozijnsen

Gedurende het afgelopen jaar heb ik als Student Research Assistant mogen meewerken aan *The Abnormal Hieratic Global Portal*, onder leiding van Dr. Koen Donker van Heel. Het doel van dit project is het creëren van een digitale leeromgeving die studenten helpt bij de zelfstandige studie van het abnormaal hiëratisch. Deze digitale leeromgeving bevat alle benodigdheden die een student nodig heeft om het abnormaal hiëratisch waar ook ter wereld zelfstandig eigen te maken. Op het moment van schrijven zijn er vijf abnormaal hiëratische papyri van het Louvre op de website beschikbaar voor zelfstudie. De foto's van deze vijf papyri zijn interactief gemaakt door middel van tags die alle relevante informatie per woord of naam laten zien. Je hoeft enkel op een woord te klikken om een pop-up – met daarin de transcriptie in hiërogliefen, de transliteratie, vertaling en grammaticale informatie – te laten verschijnen. Ook is er per papyrus een complete transliteratie, vertaling en hiërogliefen-transcriptie toegevoegd, evenals een aantal vragen over de betreffende papyrus die de student dienen te ondersteunen in het zelfstandig bestuderen van de tekst.

Het was mijn taak als Student Research Assistant om de bètaversie van de website af te ronden. Om hiermee aan de slag te kunnen, moest ik mij eerst de software eigen maken. De website is namelijk gemaakt via Wordpress, een software waar ik nog niet eerder mee had gewerkt. Toen ik dit eenmaal doorhad, kon ik beginnen met het aanpassen van de layout en indeling van de website; onder andere om deze gebruiksvriendelijker te maken. Tevens heb ik de pop-ups afgemaakt. Tijdens een eerdere fase van het project was er een technisch probleem opgetreden waardoor de reeds toegevoegde hiërogliefen-transcripties niet meer te zien of zelfs helemaal verdwenen waren. Deze transcripties heb ik opnieuw gemaakt en daarna heb ik ze toegevoegd aan de pop-ups.

P. Louvre E 7851 verso (© Musée du Louvre) met een popup met daarin alle relevante informatie.

Tijdens het project werd ons een abnormaal hiëratisch namenboek ter beschikking gesteld door Robert Kade (Freie Universität Berlin). Dit namenboek is een onmisbare aanvulling op de digitale leeromgeving, maar bestond uit honderden losse bestanden. Het ordenen van deze bestanden in een, voor onze doeleinden, functioneel document bleek een tijdrovende, maar erg leerzame taak te zijn.

Het ordenen van de namen heeft mij meer inzicht gegeven in de verschillende schrijfwijzen die één naam soms kan hebben en zodoende beter leren kijken naar verschillende handschriften. Dit inzicht kan in de toekomst zeker van pas komen bij verder onderzoek. Het resultaat is een overzichtelijk namenboek waarbij alle namen gesorteerd zijn op alfabetische volgorde en waarbij per naam alle door Robert Kade gevonden attestaties van die naam te zien zijn.

Ik wil graag Dr. Koen Donker van Heel bedanken dat ik heb mogen deelnemen aan dit project. Ook ben ik het NINO erg dankbaar dat wij *The Abnormal Hieratic Global Portal* weer een stap verder hebben kunnen brengen. Ik heb veel geleerd!

Internationale workshop 'Creating a Byblos Identity', Leiden, 9 december 2022

*Ben Haring en Miriam Müller
(Universiteit Leiden/Faculteit der
Geesteswetenschappen/LIAS)*

Byblos (het tegenwoordige Djebail aan de Libanese kust) was in de oudheid een zeer belangrijke havenstad, waar mensen en culturen van het Nabije Oosten en de oostelijke Middellandse Zee elkaar ontmoetten. Ter gelegenheid van de tentoonstelling 'Byblos. 's Werelds oudste havenstad' in het Rijksmuseum van Oudheden (14 oktober 2022 t/m 12 maart 2023) vond bij de Universiteit Leiden een wetenschappelijke workshop plaats met internationale sprekers over Byblos als kruispunt van culturen, met focus op de Vroege en Midden-Bronstijd (ca. 3000-1600 voor Christus). Uitgangspunt voor de workshop was de vraag hoe het interregionale verkeer (dat een uitgesproken diverse culturele weerslag op de stad had) en de identiteit van de bewoners zelf zich tot elkaar verhielden.

Zeven internationale sprekers presenteerden met oog op drie thema's: 1. het ontstaan van de stad en de interrelaties met haar directe en bredere omgeving (de noordelijke Levant); 2. interregionale contacten (vooral met Egypte, waarmee de contacten cultureel van grote betekenis waren); 3. in Byblos gevonden artefacten als blijken van de culturele identiteit van de stad. De presentaties en daaropvolgende discussies gaven de huidige stand van onderzoek weer, met aandacht enerzijds voor de gedachtewereld, materialiteit en technologie van de culturen die elkaar in Byblos tegenkwamen, en anderzijds voor de hybride identiteit van de stad zelf. De stadstaat Byblos was door haar haven en haar toegang tot grondstoffen (met name het Libanese cedarhout) voorbestemd om een belangrijke rol in de internationale

handel te spelen. Daarnaast trokken belangrijke heiligdommen in de stad bezoekers uit de nabije en verre omgeving. Deze omstandigheden leidden tot de aanwezigheid van cultureel zeer verschillende groepen, alsmede een uitzonderlijk grote groep elitaire bewoners, betrokken bij handel en/of tempels, hetgeen zich vertaalde in monumentale bouwwerken en kostbare voorwerpen; de laatste lokaal vervaardigd maar ook geïmporteerd. In de late Midden-Bronstijd (ca. 1800-1600) modelleerden de vorsten van Byblos hun bestuur en materiële cultuur in hoge mate naar Egyptisch voorbeeld. Besproken werden de objecten uit de vorstengraven van Byblos (met name de daar gevonden wapens), en artefacten die uit devotie in de tempels zijn achtergelaten, of onder hun muren werden begraven (votive deposits). Het gaat daarbij bijvoorbeeld om (bronzen) beeldjes van vereerde godheden, of om stenen (imitaties van?) ankers. Aan de vondsten van dergelijke objecten werd in een ronde tafeldiscussie aan het einde van de dag bijzondere aandacht besteed, waarbij geconcludeerd werd dat deze votiefgaven

verschillende religieuze ideeën en praktijken weerspiegelen, en daarmee waarschijnlijk verschillende groepen bezoekers. Vergelijking met soortgelijke vondsten elders in het Nabije Oosten en Egypte leverde inzichten op over de betekenis, datering en herkomst van de gebruiken in kwestie.

Byblos is door haar historische betekenis en archeologische rijkdom een high profile thema voor wie zich interesseert voor de (vroege) oudheid, en de dag was zoals verwacht goed bezocht. De subsidie van het NINO heeft enorm tot het grote succes bijgedragen. De workshop werd verder financieel en organisatorisch ondersteund door het Leids Universiteits Fonds (LUF), het Leiden University Institute for Area Studies (LIAS), en het Ancient Worlds Network van de Faculteit Geesteswetenschappen.

Outgoing Mobility Grant report

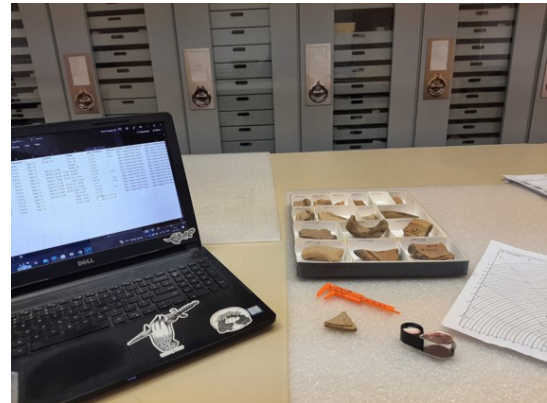
R. Arciero

The NINO Outgoing Mobility Grant supported my participation in the Annual Conference of the European Association of Archaeologists (EAA) held in Budapest from 31st August to 4th September 2022. The conference was attended by more than 1200 participants with almost 200 parallel sessions. My paper entitled “That thin red line. Water resources variability and agricultural adaptation in Southern Turkmenistan during the Bronze Age” was presented in session #215, “Facing Water Resources and Variations in Central Asia from Prehistory to Timurid Period: Disaster(s), Adaptation, Anticipation”. The session aimed to address topics related to the perception and adaptation to hydrological risks that influenced landscape construction and social organizations in Central Asia. As such, I presented the final results of my PhD obtained with a multidisciplinary methodology using classic survey, but also remote sensing and geoarchaeological analysis, including OSL dating of the paleochannels. In my talk, I argued that the hydrological instability of the Murghab inner delta (southern Turkmenistan) influenced different water and agricultural management strategies between urban areas and the periphery during the 3rd and 2nd millennium BCE.

The session was attended by a good number of scholars, including six presenters of the session. The presentations touched upon several topics, from water management strategies to the importance of river flooding in Central Asia from a historical and archaeological context. The presence of several colleagues from different sub-fields of the discipline, including geoarchaeology

such as Elodie Brisset (a member of the organizers), brought several perspectives and constructive critique(s) to the final discussion and my presentation. In addition, attending different sessions across the three days of the conference has been beneficial to the discussion of my current and future research perspective among a wide range of colleagues and experts.

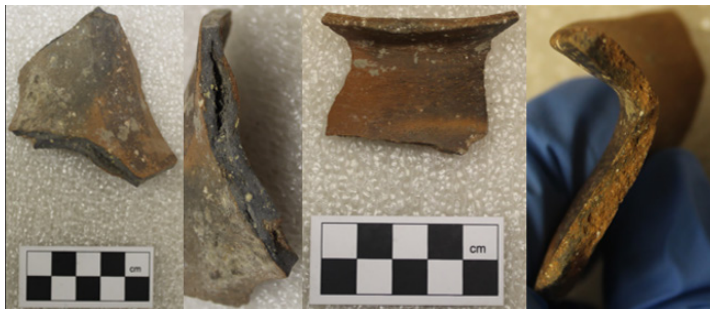

Outgoing Mobility Grant report

Maria Hadjigavriel

In January 2023, I had the opportunity to travel to the USA to study pottery relevant to my PhD research, thanks to the NINO Outgoing Mobility Grant. There, I visited Bryn Mawr College, in Philadelphia, where a pottery reference collection from Tarsus-Gözlükule (Turkey), is stored. My PhD research investigates on how ceramics and pottery technology evolved in Cyprus during the Late Chalcolithic (ca. 2900/2700-2400 BC) and what this can tell us about intra- and extra-insular interactions at the time. The focus is primarily on the interactions between communities within Cyprus, and secondarily with communities in southern Anatolia, specifically the site of Tarsus-Gözlükule.

Tarsus-Gözlükule is a well-investigated and well-published site close to modern-day Tarsus in Cilicia, south-eastern Turkey. It was first excavated by an American mission led by Hetty Goldman under the auspices of Bryn Mawr College in the 1930s and 1940s. Currently, it is being excavated by the Tarsus Regional Project led by Aslı Özyar of Boğaziçi University. Hetty Goldman had a pottery reference collection exported to the United States, which she donated to the

Bryn Mawr College. This assemblage includes Cypriot pottery. It is worth noting that, so far, confirmed Cypriot imported pottery dating to the period in question has only been found at Tarsus-Gözlükule. The aims of my analysis were to recognize and evaluate the Cypriot imports and obtain an understanding of the local pottery traditions in order to assess possible technological influences in Cyprus.

During my stay in Philadelphia I studied 450 Early Bronze Age pottery sherds. This macroscopic study was conducted using a 10x magnifying lens, a caliper, a hand-held digital microscope (dino-lite edge), and DSLR Canon D300. For each sherd, when applicable, the following characteristics have been recorded: Sherd number; Ware; Box; Provenance; Chronology; Context; Shape; Wall thickness; Diameter; Surface Treatment (exterior and interior); Hardness; Core; Fabric Colour; Feel; Texture; Macro-Traces; and Technique. The wares recorded and their chronology were based on personal observations, and the classification in the "TriArte: Art & Artifacts Database".

Overall, the results of this research made me very happy as I was able to identify Cypriot imports of Red-on White Ware, Red Monochrome Ware and Black Spil and Comped Ware, and to trace several technological similarities between the local pottery traditions and Cypriot pottery at the time. These similarities are not only in terms of vessel shapes, but also in terms of clay recipes, surface treatment, and firing. These results will be part of my PhD thesis and will also be published separately in the future.

I would like to thank NINO for giving me this opportunity, and Marianne Weldon, Collections Manager of the Special Collections at Bryn Mawr for having me there and facilitating my research.

Outgoing Mobility Grant report

Zoë van Litsenburg

In January of this year I had the opportunity to join the first excavation of the Wadi al Jizzi Archaeological Project (WAJAP) with the help of the NINO outgoing mobility grant. Together with Prof.dr. Bleda Düring and seven other archaeologists we excavated one of the sites that have been documented during the survey seasons of WAJAP. These surveys have been ongoing in the Sohar hinterlands since 2014. In total we excavated three trenches, one dated to the Umm an-Nar period (2600-2000 BCE) and two dated to the Wadi Suq period (2,000 to 1,300 BCE). All trenches date to the Bronze Age, however since I excavated in the Umm an-Nar trench I will be giving you an insight into the excavation and the finds from that perspective.

A structure in the Umm an-Nar trench was visible on the surface, with multiple walls visible on the Northern edge of a small hill. This cut our trench into different 'rooms' to excavate. Pretty quickly we realised that we were dealing with a collapse deposit, as many of the top layers we excavated were filled with debris from the walls and small material finds. Between the collapse debris we found clusters of sherds that seemed to have broken upon impact. The positions of these sherds were recorded, as it was evident that many of them belonged to the same vessels. Later we were able to reconstruct the rim and some of the body of at least a few of these vessels.

After we had finished excavating and documenting the collapse layers, we came upon layers that were in situ underneath the collapse. A few noteworthy finds were uncovered in these, such as half a softstone bowl which you can see in the picture. In the same area in which the bowl and the pot clusters were found we encountered ashy patches which included many small fish bones, primarily vertebrae. While the collapse layers were not sieved, we sieved the ashy deposits as most of these fish bones were smaller than 5mm and easily missed in the dusty ground. Among all the other interesting finds, these bones are a vault of information about the foodstuffs of the people who lived in the settlement. Further analysis is expected to show whether these fish were sourced in the surrounding Wadi or whether they are of marine origin. This is an exciting proxy which can tell us about the scope of subsistence strategies in the Umm an-Nar period. Excavating this trench promises an exciting new chapter in the archaeology of the daily life in Bronze Age Oman.

Next to excavating and analysing the malacological and faunal remains, I also set up and ran an Instagram page for the project. For another look at the excavation and some more detailed explanations of what we found you can have a look at the Instagram page of the Wadi al Jizzi Archaeological Project [@wajaproject](https://www.instagram.com/wajaproject).

I would like to thank the NINO again for aiding me in joining this excavation, and Bleda Düring for this opportunity.

Nieuws van de Böhl-collectie

Cataloguing the Portable Antiquities in the Böhl Collection

Kiki Freriks and Mark Eertink

The summer and fall of 2022 saw renewed interest in a part of the De Liagre Böhl Collection that is not often exposed. Aside from the several thousand inscribed items such as clay tablets and bricks, Prof. De Liagre Böhl acquired an extensive collection of non-cuneiform objects: Egyptian antiquities, Mesopotamian terracottas and figurines, Neolithic pottery sherds, and

a multitude of other miscellaneous portable antiquities from the ancient Near East. As part of a dual student assistantship, these were all inventoried in order to prepare them for the future move of the NINO, after which they will be stored at the RMO.

The preliminary estimate of around 200 non-cuneiform objects present in the Böhl-vault turned out to be less than a third of the final tally of objects included in the catalogue: 614. This number includes the almost 90 items from the Struwe Collection. This group of objects, collected by Mr. Struwe during his travels in Turkey and Iraq in the 1960s and donated to the NINO in 2017, include an impressive selection of beautiful and complete pots, cups, jars, oil lamps, and amphorae. A further division of the total collection in basic categories can be seen in Fig. 1.

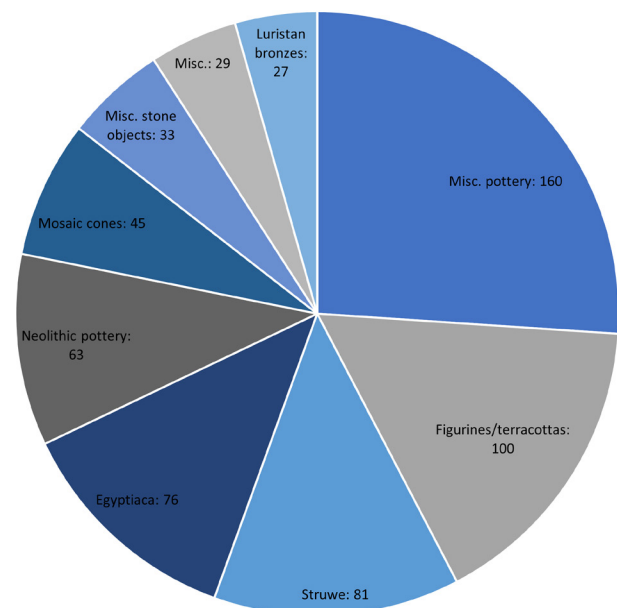

Fig. 1: Approximate distribution of portable antiquities in the Böhl Collection (n=614).

The produced (Dutch language) database is categorised according to standards set by the RMO, so it is compatible with their catalogue. It is sorted by LB number, and each object is given a name (e.g. 'amulet') and a title (e.g. 'aardewerken scherf ; gedecoreerd'). Next, material and dimensions are noted. For coins, their weight is included. A description follows that may range

from a short phrase to a brief iconographical explanation. Furthermore, the catalogue notes the provenance and dating of the object (if known). Also included is its acquisition history, as well as a selection of literature on the object.

Most artefacts joined the Böhl Collection between the 1920s and 1940s, especially during prof. Böhl's travels in the Middle East in the 30s. As such, the documentation is generally scarce, though sporadic publications of particularly fancy and interesting artefacts exist. Only a handful of the many Mesopotamian figurines and terracottas had previously been studied and some were included in a preliminary catalogue of Böhl drafted in the 1940s, but many objects had never been described at all. We are indebted to Esther Holwerda, whose MA Thesis (Leiden University, 2010) on the Egyptological objects from the Böhl collection was of great help in detailing this part of the collection.

Fig. 2: A stylised overview of the objects in the vault.

The Egyptian collection, consisting of around 76 artefacts, includes several amulets, shabtis, and even a bird mummy. Besides the 100 Mesopotamian terracottas and figurines, there are many pottery sherds from periods ranging from the Neolithic (Ubaid and Susa I) to early Islamic periods. Painted clay cones from Uruk are also well represented, and there are even some bronzes (presumably from Luristan). While some objects were easily identifiable, others proved more frustrating to catalogue, such as random stone fragments, hollow clay cones, and fantasy-

like animal figurines. Paradoxically, especially objects that have entered the collection more recently have been poorly documented and hard to identify, as they are not included in Böhl's own catalogue.

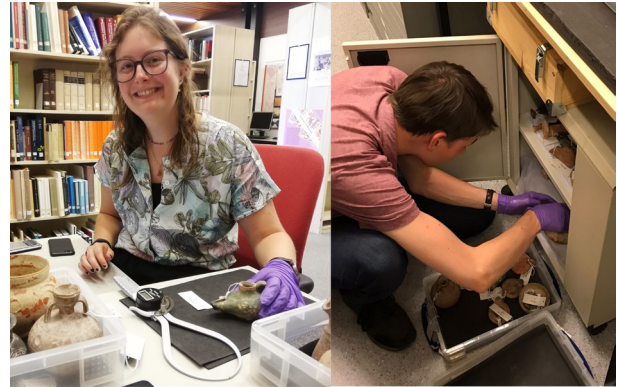

Fig. 3: Left: cataloguing the objects; right: moments after the discovery of a new cache (containing the Struwe Collection).

This project has shown the wealth and historical relevance of this undervalued material. It has stressed the need for the objects' dedicated study, just as Böhl himself already suggested in JEOL 4 (1936; 152–153). We hope that this catalogue can be the first step in further research into his collection which has turned out to be even more remarkable. A selection of 'master pieces' will be presented/published on the Things That Talk platform in the near future. We would like to thank Willemijn Waal for the opportunity to work with the Böhl collection and Sebastiaan Berntsen and Carolien van Zoest for their assistance.

Nieuws van de Scholten-collectie

Mini-symposium 'Palestinian History in Frame - Frank Scholten Photographs'

Een opname van het symposium, gehouden op 30 maart 2023, is beschikbaar op de website van de Universiteitsbibliotheek Leiden: <https://edu.nl/yeuxj>

Sluitingsdata NINO-bibliotheek

Op de volgende feestdagen is onze bibliotheek gesloten:

- vrijdag 7 t/m maandag 10 april 2023: Goede Vrijdag en Pasen
- donderdag 27 april 2023: Koningsdag
- vrijdag 5 mei 2023: Bevrijdingsdag
- donderdag 18 en vrijdag 19 mei 2023: Hemelvaart
- maandag 29 mei 2023: Pinksteren

Workshops: vrijwilligers gezocht!

De Frank Scholten-collectie is gedigitaliseerd en online beschikbaar in Leiden University Libraries Digital Collections: <https://digitalcollections.universiteitleiden.nl/view/collection/frankscholten>

Om de laatste stappen te kunnen zetten in de ontsluiting van de collectie zijn NINO en UBL op zoek naar vrijwilligers. Dat gebeurt in een serie van tien workshops. We zullen ons in het bijzonder richten op teksten die door Frank Scholten zelf aan de fotoafdrukken en -negatieven zijn toegevoegd. In groepjes van drie vrijwilligers ordenen we relevante negatieven en afdrukken en leggen we aanvullende informatie vast in de database. De workshops vinden plaats in de Universiteitsbibliotheek in Leiden. Lunch en koffie/thee worden verzorgd.

Bij twee van de tien workshops is nog plaats: **dinsdag 30 mei (9.00-17.00u)** en **dinsdag 6 juni (9.00-17.00u)**.

Meer informatie op <https://edu.nl/ebhk6>

Tentoonstelling

Bij de Rijksuniversiteit Groningen en online is de tentoonstelling *Arab Orthodox Christians, Nationalism and the 'Holy Land'* te zien: <https://www.rug.nl/library/heritage/exhibitions/current-exhibitions/frank-scholten>

Aankomende evenementen

Week van de Klassieken

donderdag 23 maart t/m zondag 2 april,
thema: "Revoluties en de oudheid"

Website: www.weekvandeklassieken.nl

zondag 2 april 2023, 20.00u, RMO:
lezing "Homerus in het licht van
spijkerschriftliteratuur" door Willemijn Waal

Uitreiking Jaarprijs Cuijpers-Opdenakker &

NINO/EOL-voorjaarslezing
**"De zevende dag als bekroning van de
schepping" door Matthijs de Jong**

dinsdag 16 mei 2023, 14.00-17.00u, RMO
aansluitend: borrel

Sancisi-lezing "Queens, a Prince, Satraps, and Chancellors" door Mark Garrison

woensdag 31 mei 2023, 20.00u, RMO
aansluitend: borrel